

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ БЮДЖЕТ
МЕСЕЦ НОЕМВРИ 2008 г.**

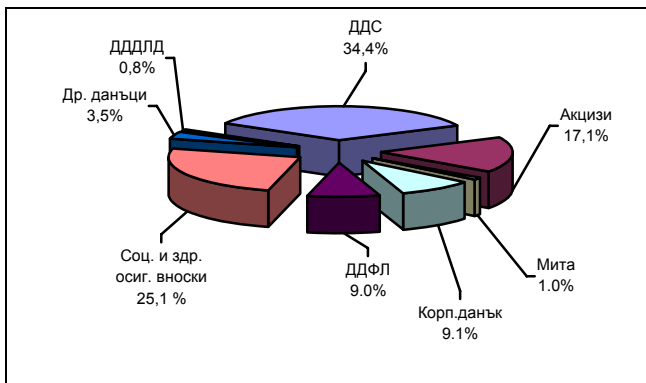

I. Основни параметри на консолидираната фискална програма¹ към ноември 2008 г.

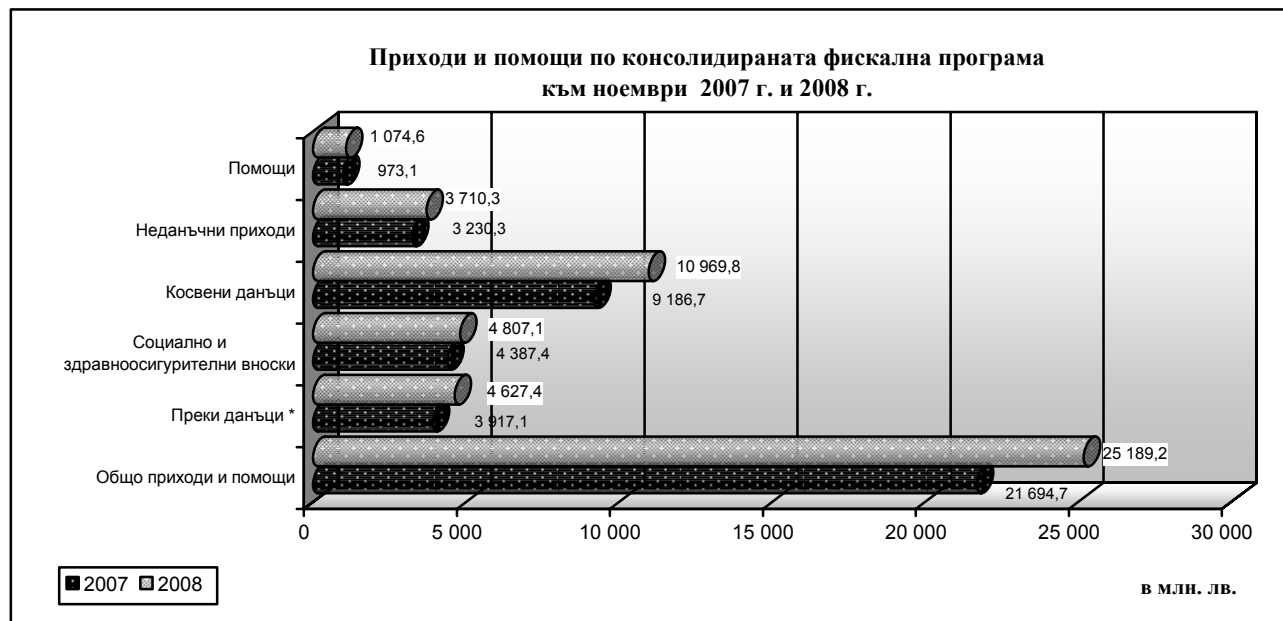
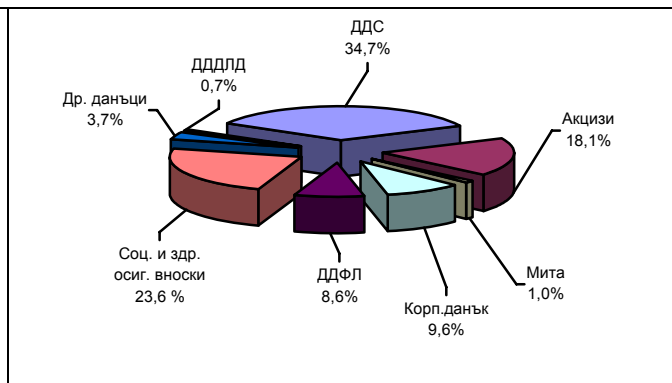
➤ **Приходите** по консолидираната фискална програма (КФП) за изтеклите единадесет месеца на 2008 г. са в размер на 25 189.2 млн. лв., което представлява 92.6 % от годишните разчети към ЗДБРБ за 2008 г. Съпоставени със същия период на 2007 г., приходите са нараснали с 16.1 %, или са постъпили с 3 494.5 млн. лв. повече.

Структура на данъчните приходи по консолидирания бюджет

Ноември 2007 г.

Ноември 2008 г.

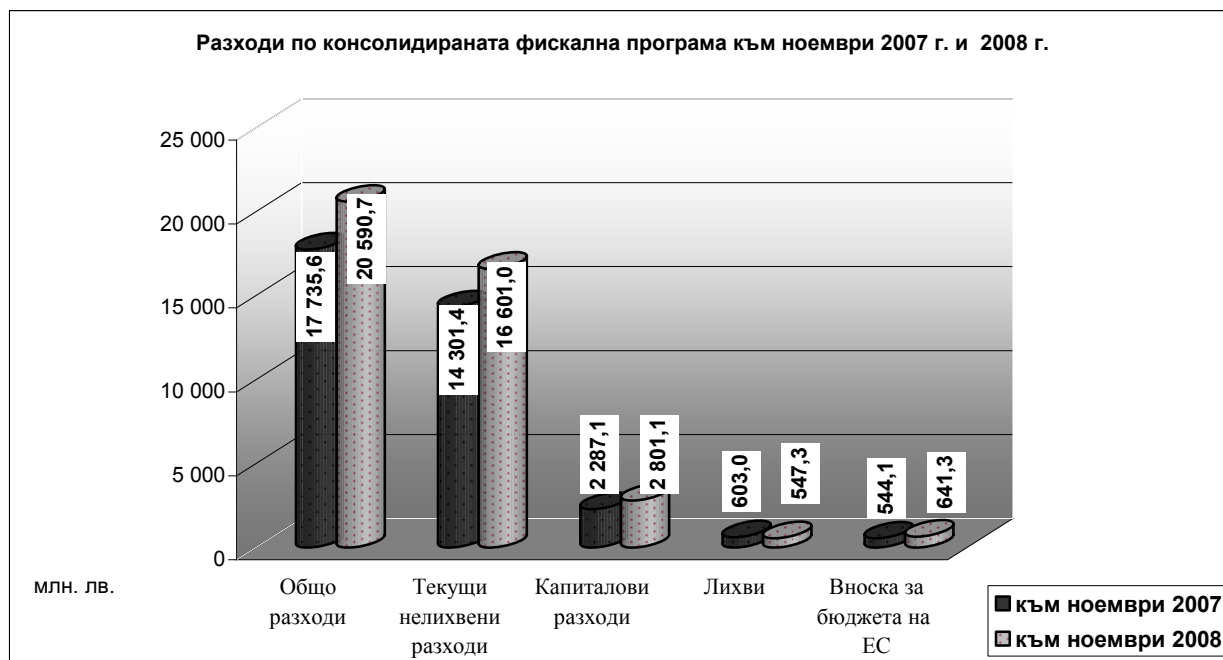

С оглед изчерпателност на данните за целите на анализа „Преки данъци“ са включени и приходите от позицията „Други данъци“ – други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и таксата върху производството на захар.

¹ Обхваща републиканския бюджет и всички автономни бюджети – на общините, осигурителните фондове, ДВУ, БАН, БНР, БНТ, Висшия съдебен съвет, както и извънбюджетни сметки и фондове и други сметки на централно и местно ниво. Данните са на база месечните отчети на ПРБК.

➤ **Разходите по консолидирания бюджет** (вкл. вноската на Република България за общия бюджет на ЕС) към 30.11.2008 г. са в размер на **20 590.7 млн. лв.**, което представлява 81.2 % от годишния разчет.

Отчетените разходи по основните разходни групи към ноември 2007 г. и 2008 г. са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България за общия бюджет на ЕС, изплатена към ноември 2008 г. от централния бюджет възлиза на **641.3 млн. лв.**, което е в съответствие с регламент 1150/2000 на Съвета на ЕС, в т.ч.:

- вноска за традиционни собствени ресурси (мита върху промишлените и селскостопански стоки и такси върху производството на захар и глюкоза) – 147.6 млн. лв.;
- вноска на база данъка върху добавената стойност 92.1 млн. лв.;
- вноска на база брутен национален доход – 350.3 млн. лв.;
- вноска за корекцията за Великобритания – 51.3 млн. лв.

Към края на месец ноември **положителното бюджетно салдо по националния бюджет е в размер на 4 152.0 млн. лв.**, от европейските средства – **446.5 млн. лв.**, а общо по **КФП – 4 598.5 млн. лв.**

➤ **Фискалният резерв** към 30.11.2008 г. е **11 633.6 млн. лв.**

II. Изпълнение на републиканския бюджет² към ноември 2008 г.

Изпълнението на основните показатели на републиканския бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити към 30.11.2008 г., съпоставено със същия период на миналата година и програмата е както следва:

Таблица³ №1

ПОКАЗАТЕЛИ	(млн. лв.)				
	Отчет ноември 2007 г.	Закон 2008 г.	Отчет ноември 2008 г.	Изпълнение спрямо 2007 г.	Изпълнение спрямо закон 2008 г.
Общо приходи и помощи	14 683,0	18 308,5	17 361,0	118,2%	94,8%
-Данъчни	12 651,3	16 741,3	14 998,3	118,6%	89,6%
Преки ³	3 464,6	4 558,6	4 028,5	116,3%	88,4%
Косвени	9 186,7	12 182,7	10 969,8	119,4%	90,0%
-Неданъчни	1 755,6	1 550,4	2 202,7	125,5%	142,1%
-Помощи	276,2	16,8	160,0	57,9%	950,1%
Разходи, трансфери и вноска за бюджета на ЕС	11 319,7	17 006,5	13 537,0	119,6%	79,6%
-Нелихвени	5 600,3	8 922,7	6 479,0	115,7%	72,6%
Текущи	4 667,9	6 747,4	5 289,1	113,3%	78,4%
Капиталови	932,4	2 175,3	1 189,9	127,6%	54,7%
-Лихви	585,6	663,8	530,6	90,6%	79,9%
Външни заеми	428,5	505,4	377,2	88,0%	74,6%
Вътрешни заеми	157,1	158,4	153,4	97,6%	96,8%
-Резерв за неотложни и непредвидени разходи ⁴		489,0			
-Трансф. др. бюджети	4 589,7	6 271,1	5 886,1	128,2%	93,9%
- Вноска за бюджета на ЕС	544,1	659,9	641,3	117,9%	97,2%
Бюджетно салдо	3 363,3	1 302,0	3 824,0		

➤ Приходи по републиканския бюджет

Постъпилите **приходи** по републиканския бюджет към края на месец ноември са в размер на 17 361.0 млн. лв., което представлява 94.8 % от планираните за годината. Спрямо същия период на миналата година приходите са нараснали с 18.2 %, или 2 678.0 млн. лв. повече.

• Данъчни приходи

Данъчните приходи за изтеклите единадесет месеца от годината са в размер на 14 998.3 млн. лв., което представлява изпълнение от 89.6 % на планираните разчети за 2008 г. и ръст от 18.6 %, или 2 347.0 млн. лв. повече спрямо същия период на миналата година.

✓ Косвени данъци

Постъпленията от косвени данъци към края на месец ноември са в размер на 10 969.8 млн. лв., или 90.0 % от предвидените със ЗДБРБ за 2008 г. нива, като заемат значителен дял от 73.1 % в общия размер на данъчните приходи. В сравнение със същия период на 2007 г. постъпленията в групата са нараснали с 19.4 %, или в абсолютна сума са постъпили с 1 783.1 млн. лв. повече. По видове косвени данъци, спрямо ноември 2007 г. са постъпили в повече: 1 053.4 млн. лв. (17.5 %) от ДДС; 696.8 млн. лв. (23.2 %) от акцизи; 33.0 млн. лв. (18.7 %) от мита.

² Републиканският бюджет включва централен бюджет и бюджетите на държавните органи, министерствата и ведомствата.

³ В групата на преките данъци е включена и позицията „Други данъци“ по републикански бюджет с оглед изчерпателност на данните.

⁴ В позицията "Резерв за непредвидени и неотложени разходи" се отразяват само данните по разчет, а разходите по отчет се отразяват по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

С най-голям относителен дял в данъчните приходи по републиканския бюджет е **данъкът върху добавената стойност** – 47.1 %, като отчетените постъпления са в размер на 7 065.9 млн. лв., или 86.3 % от годишния разчет.

През месец ноември се наблюдава известно забавяне при постъпленията от ДДС, свързано с по-високия размер на възстановения данъчен кредит. За това допринася променената пазарна конюнктура на международните пазари, драстичния спад в цените на основни суровини, храни и метали, както и някои косвени за икономиката ефекти от задълбочаващата се финансова криза в Европа и света и нейното отражение върху реалната икономика.

Нетният размер на постъпилите приходи от *ДДС от внос* към края на месец ноември е 3 823.4 млн. лв., или с 601.9 млн. лв. повече спрямо същия период на 2007 г.

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната и ВОП* възлизат на 3 242.5 млн. лв. Спрямо края на месец ноември 2007 г. са постъпили с 451.5 млн. лв. повече. За по-високия размер на постъпленията през тази година влияние оказват и по-големите сделки със страни-членки на ЕС в края на 2007 г. и началото на 2008 г., както и увеличеното потребление.

Приходите от акцизи към края на ноември 2008 г. са в размер на 3 695.0 млн. лв., или 97.3% от предвидените със ЗДБРБ за 2008 г. и заемат 24.6 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. Промените в Закона за акцизите и данъчните складове за 2008 г. продължават линията за хармонизиране на българското законодателство с това в ЕС и са в съответствие с договорения с ЕК график за промени в нивата на акцизните ставки. През 2008 г. са увеличени акцизите на някои видове горива, въглищата, кокса, ел. енергията и цигарите.

Постъпленията от акцизи към края на месец ноември са формирани от следните основни стокови групи: горива (50.1 %), тютюневи изделия (41.6 %) и други акцизни стоки – пиво, спиртни напитки, кафе, пътнически автомобили и др. (8.3 %).

Постъпленията от мита към 30.11.2008 г. възлизат на 208.9 млн. лв., или 107.2 % от планираните в ЗДБРБ за 2008 г., като заемат 1.4 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. В сравнение със същия период на 2007 г., събраните мита към ноември 2008 г. са с 33.0 млн. лв. повече, или с 18.7 %. В стоквата структура на приходите от мита за периода януари – ноември 2008 г. четири основни групи – захар, автомобили, машини и електрически машини имат дял от около 54.2 %. Водещи са приходите от мита по глава 17 от Митническата тарифа ”Захар и захарни изделия” – 49.4 млн. лева и 24.3 % относителен дял, като спрямо същия период на 2007 г. има увеличение от 49.5 %. На второ място са постъпленията по глава 87 от Митническата тарифа ”Автомобилни превозни средства”, които възлизат на 35.6 млн. лева и имат относителен дял от 17.5 %. Следващата стокова група, която дава 6.2% от всичките мита, е по глава 84 - “Машини и апарати” с 12.7 млн. лева и увеличение от 20.4 % спрямо периода януари – ноември на 2007 година. Митата, събрани от внос на стоки с произход от Китай, възлизат на 56.9 млн. лева (с 10.2 % повече от същия период на миналата година) и формират 28.0 % от общия обем на митата за периода януари – ноември 2008 г. На второ място по приходите от мита е вносът на стоки с произход от Бразилия (51.2 млн. лв.) – 25.2 % дял и увеличение на събраните мита с 44.2 % в сравнение със същия период на 2007 г. Следват Япония – 20.7 млн. лева, 10.2 % относителен дял; САЩ – 10.4 млн. лева, 5.1 % относителен дял и др.

✓ **Преки данъци**

Постъпленията в групата на **преките данъци** (вкл. и др. данъци по ЗКПО) за периода януари-ноември 2008 г. са в размер на **4 028.5 млн. лв.**, или 88.4 % от разчета за годината.

Спрямо същия период на предходната година приходите от преки данъци са нараснали с 16.3 % или 564.0 млн. лв. повече.

От **корпоративен данък** към края на месец ноември са постъпили 1 966.9 млн. лв. и представляват 92.4% от годишния разчет за 2008 г. Отнесен към общо постъпилите данъчни приходи по републиканския бюджет за периода, корпоративният данък заема дял от 13.1 %. Спрямо ноември 2007 г. се отчита ръст от 23.4 %, което в абсолютна сума представлява 373.4 млн. лв. повече. Основна причина за добрите постъпления за периода бе положителният ефект от ниските данъчни ставки, които повлияха благоприятно в посока на увеличаване на инвестициите, подобряване на икономическата активност и разширяване на данъчната база чрез редуциране на сивата икономика. Приходите от *корпоративния данък на нефинансовите предприятия (вкл. юридически лица с нестопанска цел)* към 30.11.2008 г. са в размер на 1 788.2 млн. лв., което представлява 92.6 % от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г. Постъпленията от *корпоративен данък на финансови институции (включително застрахователни компании)* към края на ноември възлизат на 178.7 млн. лв., или 90.3 % от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г.

Приходите от данък върху доходите на физически лица са в размер на **1 737.3** млн. лв., или 80.8 % от планираните със ЗДБРБ за 2008 г. и формират 11.6 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи.

По трудови правоотношения приходите от данъка към края на месец ноември са 1 369.4 млн. лв. при 1 202.5 млн. лв. към 30.11.2007 г. За отчетния период са постъпили 79.2 % от предвидените със ЗДБРБ за 2008 г. средства. Факторите, оказали влияние върху постъпленията на данъка са следните:

- пропорционалното данъчно облагане;
- равнището на безработица (5.85 % за месец ноември по данни на Агенцията по заетостта) и повишаването на доходите както в частния, така и в публичния сектор.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори и др.) приходите от данъка към 30.11.2008 г. са 285.4 млн. лв., което представлява 82.8 % от разчета за годината. Спрямо същия период на 2007 г. постъпленията са нараснали с 4.0 млн. лв., или 1.4%.

По патентите – приходите от патентния данък към края на месец ноември са 9.0 млн. лв., като това представляват приходи от патентен данък само от минали години, тъй като с нормативните промени от 2008 г. този данък от републикански става местен и постъпва в общинските бюджети.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица, данък върху доходите на чуждестранните физически лица и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически лица - постъпленията от тези данъци към 30.11.2008 г. са в размер на 73.6 млн. лв. при 61.8 млн. лв. за същия период на миналата година.

Постъпленията от **данъци върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни юридически лица (ЧЮЛ) и данъка върху доходите на ЧЮЛ** към ноември 2008 г. са в размер на 152.0 млн. лв., или 113.9 % от разчета за годината. Основната част от тези постъпления са от данъка върху доходите на чуждестранни лица – 118.2 млн. лв. и представляват данък върху възнаграждения за технически услуги.

Постъпленията от **други данъци по републиканския бюджет** за отчетния период са в размер на 172.3 млн. лв., или 117.4 % от разчета за годината. Основната част от приходите са формирани от данък върху залози за хазартни игри, данък върху приходите на бюджетните предприятия и данък върху представителни разходи.

- **Неданъчни приходи**

Отчетените **неданъчни приходи** по републиканския бюджет към края на месец ноември са в размер на **2 202.8 млн. лв.**, или 142.1 % спрямо годишния разчет. Спрямо ноември 2007 г. се отчита ръст от 25.5 % или са постъпили с 447.2 млн. лв. повече. Преизпълнението на неданъчните приходи се дължи в най-голяма степен на постъпилите на 1 юли по републиканския бюджет лихви по споразумението за уреждане на вземанията ни с Ирак в размер на 286.6 млн. лв., и на по-високата от планираната вноска от превишението на приходите над разходите на БНБ с 50.6 млн. лв. (по централния бюджет). Много добро е и изпълнението на приходите от държавни такси и постъпленията от продажба на нефинансови активи по бюджетите на министерствата и ведомствата.

- **Помощи**

Постъпилите **помощи** по републиканския бюджет към 30.11.2008 г. са в размер на **160.0 млн. лв.**, от които средствата за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение и за подобряване/улесняване на бюджетните парични потоци, съгласно чл. 32 от Договора за присъединяване на Република България към ЕС – 104.3 млн. лв. постъпили по централния бюджет и помощи в размер на 54.1 млн. лв. постъпили по бюджетите на министерствата и ведомствата.

- **Разходи по републиканския бюджет**

Нелихвените разходи по републиканския бюджет (без трансферите за др. бюджети) извършени през отчетния период са в размер на 6 479.0 млн. лв., което представлява 72.6% от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г. средства. Съпоставено с данните за същия период на 2007 г. нелихвените разходи са нараснали с 15.7% (878.8 млн. лв.).

От структурна гледна точка с най-висок относителен дял в нелихвените разходи (37.8%) са разходите за заплати, осигурителни вноски и др. възнаграждения за персонала, които са в общ размер на 2 447.7 млн. лв., или 90.2% от планирания размер за годината. След тях са разходите за текуща издръжка, които заемат 25.0% относителен дял в нелихвените разходи и са в размер на 1 619.3 млн. лв. (63.5% от разчета за годината). Това са основно разходи за горива, енергия, външни услуги, текущ ремонт, медикаменти, консумативи и др., извършени от първостепенните разпоредители с бюджетни кредити, които попадат в обхвата на републиканския бюджет. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 712.7 млн. лв., или 71.6% от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г. и са основно разходи по бюджета на МТСП за обезщетения по Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца, Закона за социално подпомагане и др. Разходите за субсидии са в размер на 509.4 млн. лв. или 104.4% от планираните за годината.

Капиталовите разходи и нетният прираст на държавния резерв са в размер на 1 189.9 млн. лв., или 54.7% от разчета за годината, което представлява увеличение с 257.6 млн. лв. спрямо отчетените за същия период на 2007 г.

- **Разходи за лихви**

Разходите за лихви по републиканския бюджет към месец ноември 2008 г. са в общ размер на 530.6 млн. лв., или 79.9% от предвидените в разчета за годината. В основната си част това са разходи за **лихви по външни заеми**, които за отчетния период са в размер на 377.2 млн. лв. От тях 335.8 млн. лв. са разходите по централния бюджет и 41.4 млн. лв. тези по държавни инвестиционни заеми, в т.ч. 30.2 млн. лв. са по заемите, управлявани от министерства и ведомства; 11.2 млн. лв. по заемите с краен бенефициент търговско дружество.

Лихвите по вътрешни заеми по републиканския бюджет за отчетния период са в размер на 153.4 млн. лв. (96.8% от разчета за годината) и представляват лихви по ДЦК.

- **Нетният размер на трансферите по републиканския бюджет** към ноември 2008 г. е 5 886.1 млн. лв., което представлява 93.9 % от разчета за годината, в т.ч.:

- Бюджетните взаимоотношения с общините включват нето предоставени трансфери в размер на 2 438.8 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 2 034.3 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер 199.2 млн. лв., нетни трансфери от други бюджети в размер на 206.6 млн. лв. и възстановени субсидии от предходни години в централния бюджет – 1.3 млн. лв.

- На социално-осигурителните фондове – 2 407.1 млн. лв., което представлява 81.4 % от годишния разчет.

- На съдебната власт – 301.8 млн. лв., или 90.5 % от одобрения размер за годината.

- На Народното събрание – 33.5 млн. лв., което представлява 63.1 % от заложените в разчета за годината.

- Частта от **вноската на България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към ноември 2008 г. от централния бюджет възлиза на 641.3 млн. лв., което е в съответствие със законодателството на ЕС за системата на собствените ресурси.

- **Положителният баланс** по републиканския бюджет към края на месец ноември 2008 г. е в размер на **3 824.0 млн. лв.**

- **Финансиране на дефицита чрез операции по дълга**

По показателя **погашения по външни заеми** по централния бюджет (позиция във външното финансиране) към края на месец ноември 2008 г. са изплатени 722.4 млн. лв. През месец ноември няма извършени редовни погашения по външния дълг, няма активирани нови държавни гаранции и предвидените средства за покриване на този риск не са използвани.

По държавните инвестиционни заеми към ноември 2008 г. са усвоени средства в размер на 186.3 млн.лв., съответно 130.9 млн.лв. по заемите, управлявани от министерства и ведомства и 55.4 млн.лв. по заемите с краен бенефициент търговско дружество. Изплатените главници са в размер на 76.8 млн.лв., от които 53.1 млн.лв. са по бюджетите на министерствата и 23.7 млн.лв. от крайните бенефициенти.

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (**позиция във вътрешното финансиране**): към ноември 2008 г. е отчетено отрицателно нетно финансиране с ДЦК в размер на 157.6 млн. лв. От началото на годината са емитирани общо ДЦК на стойност 255.9 млн.лв. /номинална стойност 268.3 млн. лв./, от които 45 млн. лв. са тримесечни съкровищни бонове, 84.8 млн. лв. петгодишни и 138.5 млн. лв. десетгодишни облигации. За отчетния период платените погашения по ДЦК са в размер на 413.5 млн.лв.

III. Бюджет на съдебната власт

По бюджета на съдебната власт към месец ноември 2008 г. са постъпили приходи в размер на 72.2 млн. лв., което представлява 138.8% спрямо предвидените за годината. Най-голям относителен дял в постъпленията заемат приходите от съдебни такси – 58.9 млн. лв.

Разходите по бюджета на съдебната власт са в размер на 342.4. млн. лв., или 88.9% от планираните за годината (385.3 млн. лв.).

IV. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социалноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към края на месец ноември 2008 г. са в размер на 4 873.6 млн. лв., или 100.0 % от

разчетите за годината. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски (4 807.1 млн. лв.) представляват 98.6 % от общия размер на постъпленията по бюджетите на социално и здравно-осигурителните фондове, в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 3 819.1 млн. лв., а от здравноосигурителни вноски – 988.1 млн. лв.

Разчетените по ЗБДОО и ЗБНЗОК за 2008 г. **разходи** на социалното осигуряване са в размер на 7 750.1 млн. лв. Към края на месец ноември 2008 г. социално и здравно осигурителните фондове са извършили разходи в общ размер на 6 975.7 млн. лв., което представлява 90.0 % от годишния разчет, в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 5 458.7 млн. лв., а здравноосигурителните плащания - в размер на 1 389.7 млн. лв.

V. Общини

Постъпилите **приходи** по бюджетите на общините към края на месец ноември 2008 г. са в размер на 1 598.1 млн. лв., което представлява 91.0 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2008 г. Преобладаващ дял (62.7 %) заемат неданъчните приходи, които основно представляват приходи от общински такси и постъпления от продажба на нефинансови активи.

Извършените **разходи** по местните бюджети са в размер на 4 104.2 млн. лв., или 125.6 % спрямо разчетените към ЗДБРБ за 2008 г., включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети.